

ANTWOORDMODEL

VRAAG 1

- a. In deze cartoon zie je beste vrienden Bert en Dirk-Jan. Het komt voor Dirk-Jan als een verrassing dat de bruiloft waar Bert het over heeft *zijn eigen* bruiloft is. Blijkbaar leidt hij uit de uiting van Bert ("Ik heb zo dadelijk een bruiloft") af dat Bert niet zelf gaat trouwen. Welk maxime van Grice overtreedt Bert?

Meerkeuzevraag [5 PUNTEN]

- a. Maxime van Kwaliteit (Quality)
- b. **Maxime van Kwantiteit (Quantity)**
- c. Maxime van Wijze (Manner)
- d. Maxime van Relatie (Relation)

5 pnt. Het is waar dat Bert 'een bruiloft heeft', maar die informatie is niet specifiek genoeg; nu hij dat niet zegt is dat een overtreding van het maxime van Kwantiteit (geef zoveel informatie als nodig is).

- b. Is de implicatuur dat Bert niet zelf gaat trouwen een conventionele, een gegeneraliseerde of een particuliere implicatuur? Leg kort uit aan de hand van de tests voor implicaturen. (max 10 pnt)

Deze implicatuur is met enige moeite wel te annuleren ('sterker nog: het is mijn eigen bruiloft!') dus het is geen conventionele maar een conversationele implicatuur. Bovendien moet en kan hij 'uitgerekend' worden met behulp van het maxime van Kwantiteit.

Binnen de categorie van conversationele implicaturen is deze wel gegeneraliseerd want 'ik heb een bruiloft' betekent natuurlijk (bijna) altijd dat het niet je eigen bruiloft is. Hij wordt 'getriggerd' door 'een': 'een bruiloft' is standaard 'niet mijn bruiloft'. Zoals 'Ik zag een man lopen' in principe niet over je eigen man gaat. Vanwege die regelmaat 'een = niet mijn' is deze gegeneraliseerd (vgl 'een paar = niet alle')

- c. Stel dat Dirk Jan na afloop van de bruiloft tegen Bert zegt dat hij **gelogen** heeft toen hij zei “Ik heb zo dadelijk een bruiloft”. Klopt dat dan volgens Grice? En volgens Relevance Theory? Leg kort uit.

Volgens Grice heeft Dirk niet gelogen want wat hij zegt is waar en implicaturen (zoals ‘niet mijn eigen bruiloft’) zijn niet waarheidsconditioneel. Volgens RT is dit wel een leugen want of het wel of niet je eigen bruiloft is, is deel van de explicatuur van de uiting en explicaturen zijn wel waarheidsconditioneel. (Alleen als je alle onderstreepte termen gebruikt, krijg je 10 pnt)

- d. Dirk Jan vindt natuurlijk dat Bert een beetje laat is met zijn verzoek. In zijn eigen uiting (“Nou daar kom je ook lekker op tijd mee”) overtreedt hij ook een maxime. Welk maxime?

Meerkeuzevraag [5 PUNTEN]

- a. **Maxime van Kwaliteit (Quality)**
- b. Maxime van Kwantiteit (Quantity)
- c. Maxime van Wijze (Manner)
- d. Maxime van Relatie (Relation)

Dirk Jan overtreedt openlijk het maxime van Kwaliteit: hij zegt iets dat duidelijk niet waar is (ironie).

- e. In plaatje 1 en plaatje 2 voert Bert een indirecte taalhandeling uit. Via welke geslaagdheidsvoorwaarde zijn de primaire en secundaire taalhandeling met elkaar verbonden?

Meerkeuzevraag [5 PUNTEN]

- a. Propositionele inhoudsvoorwaarde (propositional content)
- b. **Vorbereidende voorwaarde (preparatory)**
- c. Oprechtheidsvoorwaarde (sincerity)
- d. Essentiële voorwaarde (essential)

Bert vraagt ‘Kan ik?’ en ‘Kun je?’. Het is een vorbereidende voorwaarde van een verzoek dat aan dat verzoek VOLDAAAN KAN worden (anders heeft het hele verzoek geen zin). Bert bevraagt dus een vorbereidende voorwaarde van een verzoek.

- f. Wat voor soort taalhandeling voert de pastoor uit in het laatste plaatje volgens de classificatie in hoofdtypen van Searle? (Hoe zou Austin de taalhandeling van de pastoor noemen? (Alleen de twee termen geven, geen toelichting)
[open vraag, 5 PUNTEN]

Searle: verklaarder

Austin: (expliciet) performatief

(Als je één van de twee hebt krijg je 2 vd 5 pnt)

VRAAG 2

A en B zijn een stel. A loopt naar de keuken, B zit in de woonkamer. Ze hebben het volgende gesprek:

A: Wat wil je drinken?

B: Ik heb nieuwe cola gekocht.

- a. 'Wat wil je drinken?' is een indirecte taalhandeling. Leg uit waarom en gebruik in je uitleg de termen primaire en secundaire taalhandeling. (10p.)

De primaire en secundaire taalhandeling zijn verschillend. De secundaire taalhandeling is een vraag (directief/stuurder) en de primaire taalhandeling is een aanbod (commissief/binder).

(Belofte i.p.v. aanbod is ook goed gerekend)

(Primair en secundair omgedraaid, verder correct: 8p.)

(Foute taalhandelingen, maar verder correcte uitleg: 5p.)

- b. Via welke geslaagdheidsvoorwaarde kun je de primaire en secundaire taalhandeling aan elkaar verbinden? Leg kort uit. (5p.)

De voorbereidende voorwaarde: om een geslaagd aanbod te kunnen doen, moet je eerst weten wat de ander zou willen hebben (anders kun je dat niet aan diegene aanbieden).

(Goede voorwaarde, maar onvolledige of incorrecte uitleg: 2p.)

- c. Je kunt de bedoeling van A als implicatuur beschouwen. Is dit een conventionele, gegeneraliseerde of particuliere implicatuur? Leg kort uit aan de hand van de tests voor implicaturen. (10p.)

Het is een gegeneraliseerde implicatuur. De implicatuur is annuleerbaar (bijv.: 'Wat wil je drinken? Oh, kun je het toch even zelf halen.') en uitrekenbaar (via maxime van relatie), dus het moet conversationeel zijn (en niet conventioneel). De implicatuur is niet volledig context-afhankelijk (in bijna elke context is deze vraag bedoeld als aanbod).

(Particuliere implicatuur + goede uitleg is ook goed gerekend: 10p.)

(Goede type implicatuur, maar onvolledige of deels incorrecte uitleg: 5p.)

'Ik heb nieuwe cola gekocht' kan op meerdere manier geïnterpreteerd worden. Meest voor de hand liggend is waarschijnlijk 'ik wil graag cola' (B1), maar het kan ook betekenen 'je kunt zelf ook cola nemen als je wilt' (B2).

- d. Geef voor de letterlijke uiting B, én voor beide mogelijke interpretaties (B1 en B2) aan van welke taalhandeling er sprake is. Geef voor elk aan tot welke categorie (volgens de indeling van Searle) ze behoren. (Noem alleen de taalhandelingen en categorieën; je hoeft je antwoord niet uit te leggen.) (5p.)

B: mededeling – assertief/beweerder

B1: verzoek – directief/stuurder

B2: suggestie – directief/stuurder

- e. Gegeven de context is het waarschijnlijk dat A de uiting van B opvat als B1 ('ik wil graag cola'). Leg dit uit aan de hand van Relevantietheorie. (10p.)

Relevantietheorie gaat uit van optimale relevantie: zo veel mogelijk cognitief effect met zo min mogelijk cognitieve moeite. Gezien de vraag van A is reactie B1 waarschijnlijk, omdat het de minste cognitieve moeite vraagt om tot deze interpretatie te komen. Om tot B2 te komen, is een extra denkstap nodig (meer cognitieve moeite). Dus hoewel B1 en B2 in de context allebei relevant zijn, is B1 waarschijnlijker.

(Onvolledige of deels incorrecte uitleg: 5p. of 8p. afhankelijk van de volledigheid van het antwoord)

VRAAG 3

1. A. 'An R- inference is an inference to more/no more than what was said, a Q-inference is an inference to more/no more than what was said.' Kies welk van de twee opties van toepassing is. **Totaal: 3 p.**

R: More 1,5 p.

Q: No more 1,5 p.

B. Het R-principe en het Q-principe van Horn begrenzen de spreker allebei op een andere manier. Welke (engelstalige) term gebruikt Birner hiervoor in haar boek?: **Totaal: 2 p.**

Het Q-principe is een ... bounding principle lower 1 p.

Het R- principe is een ... bounding principle upper 1 p.

Wanneer de juiste termen gebruikt zijn, maar op de verkeerde plaats, is 1 punt toegekend. Voor uitleg: zie p. 80 van Birner.

C. Doordat beide principes een andere limiet stellen aan hoeveel of hoe weinig de spreker dient te zeggen, leiden ze ook tot een andere implicatuur. Welke (engelstalige) termen gebruikt Birner hiervoor in haar boek? **Totaal: 2 p.**

Het Q- principe leidt tot ... bounding implicatures upper 1 p.

Het R-principe leidt tot ... bounding implicatures lower 1 p.

Wanneer de juiste termen gebruikt zijn, maar op de verkeerde plaats, is 1 punt toegekend.
Voor uitleg: zie p. 80 van Birner.

2. A. Leg uit waarom het Q-principe uit gaat van het belang van de hoorder (waarom het *hearer-based* is).

Als de spreker zoveel mogelijk informatie expliciet overbrengt, hoeft de hoorder minder inspanning te leveren bij de mentale verwerking van de uiting. 5 p.

Voor uitleg: zie p. 80 van Birner.

- B. Leg uit waarom het R-principe uit gaat van het belang van de spreker (waarom het *speaker-based* is). 5 pt.

Als de hoorder minder informatie expliciet overbrengt, hoeft hij minder inspanning te leveren bij het spreken. 5 p.

Voor uitleg: zie p. 80 van Birner.

3. Als een spreker zich op een niet-gemarkeerde manier uitdrukt ('ik ga langs bij mijn ouders') geeft dat ruimte aan een R-inference naar de niet-gemarkeerde situatie (*ik ga langs bij allebei mijn ouders tegelijk*). Als een spreker zich op een gemarkeerde manier uitdrukt ('ik ga langs bij mijn vader en ik ga langs bij mijn moeder') geeft dat ruimte aan een Q-inference naar een bepaald effect dat níét in de ongemarkeerde situatie besloten zat (*ik ga niet bij allebei mijn ouders tegelijk langs*). Hoe heet dit mechanisme in de theorie van Horn?

Division of Pragmatic Labor. 3 p.